

Datum advies: 3 juni 2011

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

XXXX,
geboren op XXXX,
wonende te XXXX,
klaagster,

tegen:

XXXX,
geboren op XXXX,
overleden op XXXX,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen de aangeklaagde.

1. De procedure

Het klagschrift, met bijlage, is op 24 augustus 2010 bij Hulp en Recht binnengekomen. Bij brief van 6 november 2010 heeft de Regionaal Overste van de Missionarissen van Mill Hill, XXXX, op de klacht gereageerd.

Op 7 maart 2011 heeft te Utrecht een zitting achter gesloten deuren plaatsgevonden. Klaagster is verschenen, bijgestaan door haar juridisch adviseur XXXX, advocaat te XXXX.

Klaagster werd vergezeld van haar echtgenoot en van haar vriendin XXXX. Namens aangeklaagde is verschenen de heer XXXX voornoemd.

Partijen hebben ter zitting hun standpunten mondeling toegelicht.

Naar aanleiding van berichtgeving met betrekking tot de zitting en reacties daarop in de regionale pers heeft de gemachtigde van klaagster om heropening van het onderzoek verzocht.

Het onderzoek is heropend en klaagster is in de gelegenheid gesteld nadere stukken over te leggen. Overgelegd is een verklaring van XXXX. De heer XXXX, voornoemd, heeft op het nadere stuk gereageerd.

2. De feiten

Aangeklaagde woonde in het Missiehuis van de Congregatie van Mill Hill in XXXX.

Klaagster ging op zondag met haar familie naar de mis in de kapel van het missiehuis. Klaagster woonde vlak naast het missiehuis. Zij speelde als kind daar vaak op het terrein en leerde zo begin jaren XXXX aangeklaagde kennen.

3. De klacht

Toen klaagster ongeveer 8 à 9 jaar oud was ontstond er een vertrouwensband tussen haar en aangeklaagde. Klaagster hielp aangeklaagde met een karweitje en kreeg daarna een snoepje van aangeklaagde. Aangeklaagde nodigde klaagster uit om vaker langs te komen in het missiehuis. Klaagster deed dat graag, want zij voelde zich veilig in het missiehuis en kreeg aandacht van aangeklaagde. Aangeklaagde kon bovendien mooi vertellen over de missie. Klaagster hielp aangeklaagde onder meer met het schoonmaken van de woon- en slaapkamer van aangeklaagde. Na een schoonmaakklusje dronk klaagster altijd samen met aangeklaagde thee op de bank.

Aangeklaagde ging tijdens het theedrinken op een gegeven moment heel dicht naast klaagster zitten en pakte dan haar knie vast. Klaagster vond dit niet prettig en schoof dan weg of verzoon iets om te gaan doen.

Toen klaagster op een dag bezig was met schoonmaken, stond aangeklaagde plotseling achter haar. Hij pakte haar beet en gaf haar een tongzoen. Klaagster was hier enorm van geschrokken en is na die gebeurtenis een poosje niet meer naar het missiehuis toegegaan. Uiteindelijk is ze weer teruggegaan, nu wel samen met een buurmeisje dat ook regelmatig bij aangeklaagde langsging. Na een tijdje ging het buurmeisje echter niet meer mee, ze mocht niet meer van haar ouders. Klaagster denkt dat haar iets soortgelijks is overkomen en dat zij het wel aan haar ouders heeft verteld. Klaagster had zelf thuis gedaan alsof er niets was gebeurd in het missiehuis.

Klaagster ging op een gegeven moment weer alleen op bezoek bij aangeklaagde in het missiehuis. Na een tijdje, toen klaagster weer met aangeklaagde op de bank zat, pakte aangeklaagde ineens klaagsters hand stevig vast. Aangeklaagde deed zijn broek open en wreef vervolgens met klaagsters hand over zijn onderbroek. Klaagster herinnert zich dat zij iets hards voelde – zij wist toen niet dat hij een stijve penis had – en schrok enorm. Aangeklaagde ging heen en weer met zijn hand over zijn kruis en hield klaagsters hand vast. Aangeklaagde ging vervolgens met zijn hand in klaagsters onderbroek. Klaagster is hierop hard weggerend.

Omdat klaagster dit thuis absoluut niet durfde te vertellen en zij niets kon laten merken, is ze uiteindelijk later toch weer teruggegaan naar de kamer van aangeklaagde. Klaagster zat inmiddels in de 5^e klas, toen aangeklaagde op een keer weer met zijn hand in haar onderbroek zat. Hij zei toen dat klaagster duidelijk groter was geworden. Hij doelde daarmee op het feit dat ze schaamhaar had gekregen. Klaagster realiseerde zich op dat moment heel goed dat het niet goed was wat er gebeurde. Klaagster voelde zich ook heel erg angstig met zijn arm om haar heen. Ze wilde opstaan om de kamer te ontluchten, maar aangeklaagde blokkeerde de deur. Uiteindelijk heeft klaagster toch de kamer kunnen verlaten.

Aangeklaagde heeft klaagster in totaal drie keer gezoend en betast, al de andere keren dat zij bij aangeklaagde kwam is er niets gebeurd. Na de eerste twee keren deed klaagster alsof er niets gebeurd was, maar na de laatste keer was klaagster erg bang geworden en is zij nooit meer teruggegaan naar het missiehuis. Aangeklaagde heeft wel nog geprobeerd contact met haar te krijgen. Zo kocht hij een armbandje voor klaagster en vroeg hij aan de ouders van klaagster of ze nog eens op bezoek kwam.

Klaagster durfde aan niemand te vertellen wat er in het missiehuis was gebeurd. Als klaagster bij aangeklaagde was geweest, zat haar familie thuis altijd te wachten op verhalen over de missie. Klaagster schaamde zich voor wat er was gebeurd, voelde zich vernederd, vies en vreselijk alleen. Het vertrouwen in mensen was geschaad. Klaagster heeft nooit aan haar buurmeisje durven vragen waarom zij niet meer naar aangeklaagde toe mocht gaan.

Toen ze in de pubertijd haar eerste vriendjes kreeg, vond ze zoenen heel vies. Klaagster had daarnaast altijd argwaan en angst om met een man alleen in een ruimte te zijn.

Klaagster is in XXXX getrouwd en heeft twee kinderen. Klaagster heeft zich door haar ervaringen met aangeklaagde nooit vrij gevoeld in de seksuele relatie met haar partner. Klaagster is sinds de beschreven gebeurtenissen altijd heel gespannen geweest en heeft over alles zelf controle willen houden. Klaagster heeft veel last gehad van flauwvallen. Vanaf XXXX kwamen daar ook hartklachten bij.

Sinds de aandacht in de media voor seksueel misbruik zijn de (hart)klachten voorbij. Klaagster heeft zich namelijk toen gerealiseerd waar de spanningsklachten al die tijd vandaan kwamen. Klaagster meldde zich ziek op haar werk en bezocht een psycholoog en een alternatieve genezer. Klaagster heeft daar veel baat bij gehad en is thans weer langzaam aan het reintegreren. Klaagster begrijpt nu veel van haar leven, van al het ziek geweest zijn en vooral dat het vreselijk is dat een meisje van 8/11 jaar besloot om haar geheim heel ver weg te stoppen vanwege de kerk en haar ouders.

Klaagster wil erkenning van hetgeen haar is aangedaan. Zij wil tevens een vergoeding voor gemaakte en niet-vergoede kosten en daarnaast een financieel gebaar waarmee erkend wordt dat zij slachtoffer is van seksueel misbruik.

4. Het verweer

XXXX is overleden en kan dus niet meer zelf op de aanklacht reageren. De Regionaal overste van de Missionarissen van Mill Hill heeft naar vermogen onderzoek verricht in de archieven en personen gesproken die mogelijk opheldering kunnen geven. Noch in het persoonlijk dossier van XXXX, noch in het archief van die periode is iets gevonden dat duidt op misdrijvingen van XXXX. Niemand van de thans nog in leven zijnde personen in de Congregatie van Mill Hill die aangeklaagde hebben gekend geeft aan enig vermoeden of aanwijzingen te hebben gehad van duidelijk afwijkend gedrag van aangeklaagde of een zekere aantrekking tot minderjarigen. Aangeklaagde gaf Engelse les aan vrouwen, van enig contact met minderjari-

gen is echter niets bekend. Van enig afwijkend gedrag van aangeklaagde tijdens de lange periode dat hij actief was als missionaris in XXXX is verder ook niets bekend.

Er bestaat geen misverstand over het feit dat de beschreven gedragingen ten sterkste dienen te worden afgekeurd. Op grond van de ter beschikking staande gegevens kan echter niet worden bevestigd dat XXXX zich hieraan heeft schuldig gemaakt.

De feiten zoals beschreven door klaagster hebben plaatsgevonden in het privé domein van aangeklaagde waar de Congregatie geen zicht op heeft gehad. De Regionaal overste verzoekt de BAC te beoordelen of het seksueel misbruik gepleegd is in relatie tot het werkverband van aangeklaagde en of het de Congregatie valt aan te rekenen dat zij in alle redelijkheid had moeten behoren te weten van het seksueel misbruik.

De Congregatie kan zich goed voorstellen dat een kind van 9 of 10 jaar oud geen weerstand kan bieden tegen een volwassene die ook nog eens een hoog aanzien had. Het is heel begrijpelijk dat klaagster uit angst niets tegen haar ouders of aan de leiding van de Congregatie heeft durven te vertellen.

De Congregatie is bereid haar oprechte excuses aan te bieden aan klaagster namens aangeklaagde indien aangenomen mag worden dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden. De congregatie kan nog geen direct antwoord geven op het verzoek van financiële tegemoetkoming. Wel is er bereidheid alle medewerking te verlenen aan klaagster ten behoeve van haar verwerkingsproces, inclusief, indien wenselijk, een openhartig gesprek.

5. De beoordeling

5.1 Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

5.2 Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten, indien juist, moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de hier geldende Regeling.

5.3 Bij de beoordeling van een klacht is voor de BAC uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager of klaagster. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementair rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. Dit geldt te meer nu in dit geval de aangeklaagde is overleden en zich niet kan verweren.

5.4 In deze zaak is een verklaring overgelegd van XXXX. Zij maakt daarin melding van haar ervaringen met aangeklaagde toen zij ongeveer 13 jaar oud was. Zij had contact met aangeklaagde omdat zij kalenders verkocht voor de missie. Aangeklaagde kwam bij haar thuis om het geld op te halen. Zij verklaart: “Op enig moment belde XXXX mijn moeder, omdat ik bijna jarig was en hij wist dat ik veel van dieren hield. Hij zei tegen mijn moeder dat hij een mooi cadeau voor me had en ik mocht het zelf komen ophalen. Op of rond mijn verjaardag (dus eind XXXX) ging ik naar hem toe. Toen ik in het missiehuis kwam mocht ik mee naar zijn kamer. Ik was daar nog nooit geweest. Ik kreeg voor mijn verjaardag een kanarie met kooi, dat was een prachtig cadeau. Daarna gingen we samen op de bank zitten in zijn kamer en gingen we wat drinken. Toen ik daar zat zei hij dat hij wel iets terug wilde voor het mooie cadeau. Vervolgens dook hij bovenop mij en begon mij te zoenen. Ik begon te huilen en zei dat ik naar huis wilde. Pas na lang aandringen mocht ik naar huis. Hij bracht mij naar huis in zijn lichtblauwe Volkswagen Kever. Hoewel ik achterin wilde zitten moest ik van hem voorin komen zitten. Hij aaide de hele weg naar huis over mijn been. Elke keer duwde ik zijn hand weg en deed hij het toch weer. Ik kwam huilend thuis. Ik heb alles aan mijn moeder verteld en zij heeft direct naar het missiehuis van Mill Hill gebeld. Ik weet niet wie zij daar aan de telefoon heeft gekregen. Tegen mijn moeder is gezegd dat ze “er werk van zouden maken”. Daarna heb ik er nooit meer wat over gehoord. XXXX kwam nog wel bij ons thuis, maar mijn moeder zorgde er altijd voor dat wij nooit met hem alleen waren”. XXXX wenst geen klacht in te dienen bij Hulp en Recht.

5.5 Gelet op de verklaringen van klaagster en XXXX is de BAC er van overtuigd geraakt dat aangeklaagde zich jegens klaagster heeft schuldig gemaakt aan seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure. Aangeklaagde heeft op een zeer afkeurenswaardige wijze een vertrouwensband opgebouwd met klaagster en daar vervolgens misbruik van gemaakt.

5.6 Nu de aangeklaagde is overleden is er geen mogelijkheid meer tot het opleggen van maatregelen richting aangeklaagde. Het advies van de BAC zal zich dan ook concentreren op de hulpverleningsmogelijkheden jegens klaagster. De BAC verwacht wel dat erkenning van het misbruik door de kerk zal bijdragen aan de verwerking van een en ander door klaagster.

5.7 Aangeklaagde behoorde tot de orde van de Congregatie van Mill Hill en woonde ten tijde van het gestelde misbruik als pater in het Missiehuis in XXXX. Of het misbruik plaatsvond in relatie tot het werkverband van aangeklaagde met de Congregatie is niet relevant. Aangeklaagde heeft zich als lid van de Congregatie schuldig gemaakt aan seksueel misbruik.

5.8 De BAC merkt op dat het helaas niet meer mogelijk is om na te gaan of en zo ja, hoe met de melding van de moeder van XXXX is omgegaan.

5.9 De BAC kan geen oordeel geven over het verzoek tot financiële genoegdoening aangezien zij geen bevoegdheid heeft daaromtrent te adviseren. Ter informatie van klagster merkt de BAC op dat de Bisschoppenconferentie en de KNR een commissie hebben ingesteld, de commissie Lindenbergh, die de bisschoppen en oversten met betrekking tot schadevergoeding zal adviseren.

5.10 Gelet op het voorgaande zal de BAC adviseren als volgt.

6. Het advies

De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de Regionaal overste van de Missionarissen van Mill Hill de klacht van klagster gegrond te verklaren, ruimhartig te erkennen dat het misbruik in de genoemde omstandigheden heeft plaatsgevonden, en daarvoor namens de congregatie oprechte spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 3 juni 2011 door: mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter; J.G.M. Verwijs en prof. dr. W.H.G. Wolters, leden; bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier.

Mr. C.C. de Rijke-Maas
voorzitter

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangezekend schrijven aan de Regionaal overste van de Missionarissen van Mill Hill en aan klagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Regionaal overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies partijen schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Regionaal overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de BAC een afschrift van de beslissing van de overste.